

Людмила Шкіль

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри філософії

(Український державний університет

імені Михайла Драгоманова)

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК ВИКЛИК ЧАСУ В НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ

Здобуття вищої освіти, починаючи з радянських часів було прерогативою інтелігенції, ознакою розумної та розвиненої людини. Здобуття вищої освіти було прагненням і мрією більшості людей, оскільки вища освіта відкривала перед людиною перспективи для самореалізації та давала гарантію матеріального забезпечення та соціального захисту.

Якщо аналізувати основну тенденцію щодо навчання та здобуття професії в радянському союзі, то можна відзначити, що загалом люди прагнули ще в юності визначитись зі справою всього свого життя та присвятити себе одній-єдиній професії. В радянському союзі вважалось дуже престижним працювати все життя на одній і тій же самій роботі, вважалось дуже престижним, якщо в трудовій книжці був єдиний запис.

Сучасні реалії в українському суспільстві, та й у світі загалом є абсолютно іншими і змінили свою тенденцію. Оскільки зараз дуже пришвидшено розвиваються технології, змінюються інформаційне поле, то ми, якраз, спостерігаємо таке явище як відживання певних професій. Цей процес відбувається надзвичайно швидко та інтенсивно, наприклад, в Японії настільки розвинена загальна тенденція до роботизації, що зовсім скоро ця тенденція буде поширеною у всьому світі. І, внаслідок цього, штучна сфера роботів скоро зможе повністю замінити людей, які працюють у сфері обслуговування. Так само модернізація, наприклад, сільськогосподарської техніки витіснила з ринку праці людей, які працювали і реалізовували себе саме у цій сфері діяльності. Так само спостерігається швидка зміна професій і в інтелектуальній сфері. Вищенаведені приклади свідчать про те, що зміна нової професії, оволодіння новими знаннями та навичками є вимогою нашого сучасного світу. Загалом ХХІ століття можна охарактеризувати як суспільство науки, навчання, здивування та постійного здобування нових знань.

Як зазначає українська дослідниця, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України Лук'янова Л.Б.: «Важливість освіти впродовж життя за сучасних обставин обумовлена не тільки динамікою соціального і науково-технічного прогресу, змінами у змісті й характері праці, збільшенням вільного часу, але й можливостями його раціонального використання. Усвідомлення важливості ролі цього освітнього напрямку в Україні пов'язане також із швидкозмінюваними потребами ринку праці, швидким старінням населення, великою внутрішньою міграцією тощо»[1, с. 13-14]. Ще однією новою тенденцією розвитку освіти в Україні стала її неформальність. Якщо в Радянському союзі визнавалася і шанувалася саме формальна освіта, тобто освіта, яка здобута в державному вищому навчальному закладі, то зараз

перекваліфікацію здобувачі освоюють, як правило, неформально, тобто без отримання належного підтвердження про здобуття нової кваліфікації.

Також ще однією новою тенденцією є здобуття інформальної освіти, тобто самоосвіти. Також в Україні, та й у світі загалом, наразі з'явилося багато шкіл для дорослих. Але якщо проаналізувати різницю у здобутті освіти молоддю та людьми літнього віку, то тут ми бачимо відмінність у мотивації. Якщо молоді люди швидко змінюють свою професію, навчаються, щоб працювати та реалізувати себе у новій сфері діяльності, то люди літнього віку зазвичай мотивовані новим спілкуванням, новими знайомствами та подоланням соціальної ізоляції. Новий формат освіти у формі онлайн розширив можливості для здобуття нової професії, адже це дає можливість у будь-який зручний для людини час поєднувати роботу та навчання. Загалом, можна зробити висновок, що ХХІ століття дало змогу реалізувати людині одну з основних її функцій – здатність до пізнання нового, до отримання нових знань, нової інформації.

Отже, Україна має потребу в серйозних інвестиціях в розвиток безперервної освіти. Міністерство освіти має переглянути актуальність освітніх програм у Зкладах Вищої освіти. Також держава має достатньо уваги приділяти розвитку неформальної освіти, має забезпечити достатнє фінансування для перекваліфікації молоді. Адже, щоб Україна була конкурентоспроможною на світовому ринку праці, то держава має робити серйозні інвестиції в розвиток людського потенціалу. З приводу цього, український дослідник М. Швед зазначає, що «в усьому світі відбуваються зміни суспільної свідомості щодо ролі та значення освіти у житті людини. Від освіти очікується сприяння у вирішенні проблем різного рівня – зміцнення миру, забезпечення економічної стабільності, протистояння девальвації цінностей, формування культури особистості й цілого суспільства» [7, с. 463 -471]. Адже країна, яка забезпечує пріоритетний розвиток системи освіти, зможе претендувати на гідне місце у світовому співтоваристві та бути конкурентоспроможною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лук'янова Л.Б. Теоретико-методологічні проблеми розвитку освіти дорослих в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2019. Вип. 1 (15) – с. 10-20.

2. Швед М.(2014). Вплив освіти і культури на розвиток суспільства *PRACE NAUKOWE Akademi i im. Jana Długosza w Częstochowie Rocznik Polsko – Ukraiński*].Т. XVI. С. 463 – 471.